

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Кириленко Володимир Анатолійович,
д.військ.н., проф., головний науковий співробітник науково-дослідного відділу,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Київ
ORCID 0000-0002-4950-0378;

Мейко Олександр Васильович,
к.військ.н., начальник Кінологічного навчального центру
Державної прикордонної служби України,
м. Київ
ORCID 0000-0002-8774-7806

УДК 351:354:658.3:35:007

doi: 10.34213/ap.20.01.06

КОМПЛЕКСНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ШТАТНИХ СТРУКТУР ПРИКОРДОННИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Проаналізовано проблему функціонування механізму державного управління організаційно-штатною структурою прикордонного підрозділу, а також Стратегію розвитку МВС України та Державної прикордонної служби. Визначено механізм державного управління в прикордонній сфері діяльності та розкрито його структуру. Зазначено, що якісна реалізація комплексного механізму державного управління забезпеченням формування організаційно-штатної структури прикордонних підрозділів можлива лише за умов якісної організації інформаційно-аналітичної діяльності.

Ключові слова: державне управління, офіцери прикордонної служби, організаційно-штатна структура, прикордонний підрозділ, комплексний механізм.

Постановка проблеми. В умовах агресії з боку Російської Федерації, докорінних змін у суспільно-політичному житті країни, проведенні адміністративної реформи особливої актуальності набуває проблема забезпечення заданої ефективності державного управління всіма органами державної влади та її рівнів. Державна прикордонна служба України (ДПСУ) як правоохоронний орган спеціального призначення, на який покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, продовжує реалізовувати масштабні організаційно-штатні заходи в умовах дій зовнішніх загроз (продовження гібридної військової агресії РФ проти України та розміщення військових частин і з'єднань в окупованому Криму та в прикордонних із Україною областях РФ; діяльність іноземних спецслужб; порушення РФ норм міжнародного морського права, що обмежує мореплавство Керченською протокою та доступ до українських портів на Азовському морі; збільшення транзитної нелегальної міграції громадян третіх країн у зв'язку з ускладненням соціально-економічної та воєнно-політичної обстановки на Близькому Сході (Сирія) та в Африці, тощо).

© Кириленко В. А., Мейко О. В., 2020

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існуюча теорія організації [3–5] має описовий і нормативний характер. Її положення містять узагальнені дані по створенню та моніторингу структури організацій різних сфер діяльності. Вирішення проблеми вимірювання ефективності та формування раціональної організаційної структури розглядалися у наукових працях вчених: В. Немцова, П. Перерви, Е. Петрова, С. Платонова, А. Шегди, А. Юргутуси та інших та російських шкіл менеджменту (І. Мазура, Б. Мільнера, В. Немчинова, В. Шапіро та ін.). Незважаючи на велику кількість публікацій, очевидним є факт, що ефективність побудови організаційної структури не може бути оцінена одним показником.

Проблеми вимірювання ефективності та формування раціональних організаційних структур у працях засновників закордонних класичних шкіл менеджменту не освітлювалися. Акцент в працях робиться на завданнях прямого контролю (Л. Кінг, А. Урвік, А. Файоль), стандартизації (М. Вебер та Ф. Тейлор), а також – на врахуванні неформальних повноважень в оргструктурах (У. Діксон, Ф. Ротлісбергер). Тобто, комплексно теоретико-методологічні основи механізмів формування організаційно-штатних структур прикордонних підрозділів як актуальна проблема залишається не вирішеною до сьогоднішнього дня.

Мета статті – розробити комплексний механізм державного управління забезпеченням формування організаційно-штатних структур прикордонних підрозділів з визначенням змісту, сутності кожної з його складових.

Виклад основного матеріалу. Загалом реалізація державної політики у сфері охорони державного кордону ДПСУ відбувається через центральний орган виконавчої влади, територіальні органи, Морську охорону, органи охорони державного кордону – прикордонні загони, окремі контрольно-пропускні пункти, авіаційні частини та розвідувальний орган центрального органу.

На виконання завдань Стратегії сталого розвитку “Україна-2030”, завдань розвитку сектору безпеки і оборони, Програми діяльності Уряду, Стратегії МВС та розвитку ДПСУ проводиться системна робота з реформування відомства [1]:

1) розпочато оптимізацію структури відомства та приведення співвідношення адміністративних і функціональних посад до стандартів НАТО;

2) реформовано Регіональне управління Морської охорони, тривають заходи з розгортання Ізмаїльського загону морської охорони;

3) реорганізовано відділи прикордонної служби та відділення інспекторів прикордонної служби. Продовжується реформування підрозділів швидкого реагування та вдосконалення системи бойових резервів;

4) взято участь у Комплексному огляді сектору безпеки і оборони України та опрацюванні нормативних актів у сфері реформування системи державного управління та вдосконалення координації складових сектору безпеки й оборони з охорони та захисту державного кордону;

5) з метою нормативно-правового забезпечення діяльності ДПСУ у 2019 р. розроблено 3 законопроекти, 4 проекти указів Президента України та 15 проектів актів Кабінету Міністрів України. Загалом у 2019 р. прийнято 17 нормативно-правових актів, якими, зокрема:

– врегульовано порядок виділення органам ДПСУ в постійне користування земельних ділянок для інженерно-технічного облаштування та утримання кордону;

– органам охорони державного кордону надано повноваження на здійснення оперативно-розшукової діяльності;

б) одним із головних аспектів реалізації державної політики у сфері охорони державного кордону є впровадження інтегрованого управління кодонами, тощо.

Таким чином, можна зробити висновок, що реалізація державної політики у сфері охорони державного кордону можлива лише за наявності чіткого механізму державного управління в прикордонній сфері діяльності.

Для вирішення поставленого завдання доцільно сформулювати саме поняття – механізм державного управління в прикордонній сфері діяльності. Провівши аналіз відомої літератури [2], ми дійшли до висновку, що *механізм державного управління в прикордонній сфері діяльності* (МДУПС) – це механізм як система, призначена для практичної реалізації державної політики у сфері охорони державного кордону та досягнення поставлених цілей, яка (система) має визначену структуру та інструменти (методики, методи, правові й нормативні важелі, ресурсне, у тому числі інформаційно-аналітичне, забезпечення впливу на об'єкт управління. Доцільно зазначити, що у нашому дослідженні (в якості обмеження) ми вважаємо, що МДУПС може впливати тільки на об'єкти, які реалізують політику у сфері охорони державного кордону – прикордонні підрозділи. Тобто ми не розглядаємо умови, коли проводяться спільні прикордонні операції, коли можуть залучатися інші об'єкти сектору безпеки і оборони України, місцеві органи державної влади, бізнес, міжнародні організації, тощо.

Ключовими поняттями в задекларованому визначенні є “структура” та “інструменти впливу”. Тобто, виникає логічне питання щодо того, яким чином формувати відповідні організаційні структури прикордонних підрозділів в умовах динамічної зміни обстановки та які “інструменти впливу” при цьому необхідно використовувати.

Разом із тим у системі охорони державного кордону (ОДК) виникли такі протиріччя, що негативно впливають на якість управління підрозділами ДПСУ при виконанні покладених на них завдань щодо охорони державного кордону України (ДКУ):

- між необхідністю вимірювання та прогнозування кількісних і якісних характеристик організаційних структур прикордонних підрозділів, з одного боку, й відсутністю інструментів моніторингу, аналізу, оцінки та прогнозу значень зазначених показників якості організаційних структур, а також відсутністю критеріїв вирішення завдань щодо їх формування, з іншого;

- між зростанням вимог до рівня обґрунтованості рішень у сфері охорони державного кордону і нерозвиненістю методологічної бази для забезпечення цих вимог насамперед щодо застосування нових лінійних підрозділів ОДК для підвищення ефективності охорони ДКУ у нових геополітичних умовах.

Розв'язання зазначених протиріччя має важливе наукове значення оскільки полягає в розробці засобів вимірювання змістовних та інших властивостей специфічного багатовимірною процесу та формуванні фундаментальних основ для підвищення ефективності організаційних структур прикордонних підрозділів для виконання завдань з ОДК у контексті завдань національної безпеки України в прикордонній сфері.

Першочерговим завданням для вирішення головної мети дослідження, є синтез комплексного механізму державного управління забезпеченням формування організаційно-штатних структур прикордонних підрозділів (рис. 1).

У загальному випадку комплексний механізм державного управління може складатися з таких видів механізмів: організаційного, економічного, правового, політичного, мотиваційного[2].

На думку авторів згаданий комплексний механізм включає в себе декілька взаємозалежних механізмів:

- організаційний механізм державного управління забезпеченням формування організаційно-штатних структур прикордонних підрозділів;
- правовий механізм державного управління забезпеченням формування організаційно-штатних структур прикордонних підрозділів;
- ресурсний механізм державного управління забезпеченням формування організаційно-штатних структур прикордонних підрозділів.

Рис. 1. Комплексний механізм державного управління забезпеченням формування ОШС прикордонних підрозділів

Комплексний механізм державного управління забезпеченням формування ОШС прикордонних підрозділів реалізує свою “місію” виходячи із актуальних вимог державної політики у сфері охорони державного кордону використовуючи свої три основні “кейса”, які формуються (корегуються) у відповідності до умов реалізації: організаційного, правового та ресурсного механізмів.

Організаційний механізм є одним із найбільш дієвих на всіх рівнях (тактичному, оперативно-тактичному, оперативно-стратегічному та стратегічному) системи військового управління. Основними складовими елементами організаційного механізму є організаційні структури, які реалізують управлінські рішення, технологію управління, правові засади управління з метою реалізації покладених функцій та досягнення необхідних значень показників управління підрозділами.

З метою розробки кількісних характеристик (показників) апарату управління і процедур управлінської діяльності впроваджуються регламентація (визначення складу внутрішніх елементів основних підрозділів, їх штатної чисельності; розподіл задач між конкретними виконавцями; розробка порядку виконання управлінських завдань у підрозділах, тощо).

При проектуванні організаційної структури керуються схемою типової структури. При цьому неодмінно враховуються специфічні особливості кожної організації, її структури, територіальне розміщення підрозділів, обсягу і складності виконуваних задач, кількість персоналу, цілі, завдання, функції, взаємозв'язки, соціологічні та психологічні фактори, які діють в даних умовах.

Правовий механізм передбачає:

– розвиток та вдосконалення нормативно-правової бази із суміжними країнами з питань спільного державного кордону із максимальним врахуванням національних інтересів України;

– законодавче забезпечення процесів договірно-правового оформлення державного кордону України;

– удосконалення та оптимізацію чинного законодавства з питань формування та розвитку сектору безпеки і оборони України, створення Об'єднаного штабу та розподілу функціональних обов'язків серед усіх складових Сектору безпеки і оборони в умовах мирного часу, під час введення в дію правового режиму воєнного стану чи правового режиму надзвичайного стану;

– удосконалення та оптимізацію чинного законодавства, що регулює питання у сфері безпеки державного кордону: уточнення компетенції органів державної влади, Збройних Сил України, інших військових формувань та 71 правоохоронних органів у мирний час, під час введення в дію правового режиму воєнного стану чи правового режиму надзвичайного стану, забезпечення єдиного порядку координації та взаємодії, оперативного підпорядкування, забезпечення, функціональних обов'язків та важелів впливу у форматі перемовного процесу;

– адаптацію законодавства України у сфері безпеки державного кордону до законодавства Європейського Союзу з урахуванням реалій сучасного стану та ведення “гібридної війни”.

На законодавчому рівні основні положення реалізації державної політики національної безпеки у сфері захисту та охорони державного кордону України та її суверенних прав у виключній (морській) економічній зоні спрямовані на забезпечення захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України.

Згідно із вузьким трактуванням, організаційно-штатна структура прикордонного підрозділу є системою побажань, правил та обмежень у взаємовідносинах між представниками прикордонної служби та самою службою.

Ефективність формування ОШС залежить від чіткого розподілу прав і обов'язків для кожного рівня структури, детальної регламентації завдань підрозділам структури та окремим особам, створення відповідних правил і інструкцій, формування корпоративної культури прикордонного колективу, з метою слідування інтересам спільної справи з урахуванням норм права в прикордонній сфері діяльності.

Усі організації, незалежно від специфіки їх діяльності, характеризуються ресурсною базою, залежністю від зовнішнього середовища, розподілом праці, наявністю управління як особливого виду діяльності.

Таким чином, сформовані на усіх рівнях військового управління ОШС реалізують свою діяльність у відповідності до своїх статутів організацій, задач-функцій та ресурсного забезпечення. Квінтесенцією такої діяльності є забезпечення та реалізація основних форм оперативно-службової діяльності лінійних підрозділів ДПСУ безпосередньо на державному кордоні України в умовах динамічної зміни обстановки на загрози і ризиків національній безпеці України в прикордонній сфері діяльності.

Якісна реалізація комплексного механізму державного управління забезпеченням формування ОШС прикордонних підрозділів можлива лише за умов якісної організації інформаційно-аналітичної діяльності (ІАД).

Під інформаційно-аналітичною діяльністю у ДПСУ розуміється робота посадовців і органів управління ДПСУ, яка здійснюється з метою отримання, обробки і перетворення інформації у форми, необхідні для обґрунтування й ухвалення управлінських рішень у сфері охорони державного кордону [6–9].

Інформаційно-аналітична діяльність у ДПСУ включає: планування, добування, збір, контроль достатності й якості, передачу, обробку, оцінку й аналіз наявної та прогнозованої інформації, яка формується про явища і процеси, що відбуваються у сфері охорони державного кордону України, документальне оформлення (відображення), формування інформаційних ресурсів ДПСУ суб'єктами та доведення інформації до споживачів інформаційного забезпечення.

Суб'єктами ІАД у ДПСУ є інформаційно-аналітичні підрозділи (Інформаційно-аналітичний центр Адміністрації ДПСУ, інформаційно-аналітичні відділи (відділення) Регіональних управлінь (РУ), прикордонних загонів, підрозділів прикордонної служби та контролю).

Об'єктами ІАД у ДПСУ є явища та процеси, які відбуваються у прикордонній сфері (інформація про обстановку на державному кордоні і прикордонній території України, у підрозділах ДПСУ та навколо них, інформація про загрози у прикордонній сфері НБУ тощо).

При вирішенні функціональних завдань підрозділу інформаційно-аналітичного забезпечення ДПСУ необхідно керуватися і специфічними принципами ІАД [7]:

– науковість, що припускає застосування діалектичної методології, всебічне та глибоке дослідження подій, явищ і процесів, що відбуваються в прикордонній сфері діяльності, їх розгляд у тісному взаємозв'язку й у розвитку, у всьому комплексі існуючих суперечностей; раціональне поєднання при розв'язанні проблем формальних підходів, що передбачають широке застосування математичних методів, та вербальних, що базуються на інтуїції та досвіді особового складу підрозділів ІАД;

– цілеспрямованість, яка передбачає стійкість дослідницького інтересу в ІАД, її конкретизацію та спрямованість на забезпечення інформаційних потреб;

– безперервність і прогностичність, які забезпечуються постійно діючим механізмом збору, узагальнення аналізу і оцінювання інформації, що надходить, виявлення основних тенденцій і динаміки наявного та можливого розвитку об'єктів, які досліджуються, а також супровід ухвалених рішень і розроблених матеріалів;

– системність, яка заснована: на наявності інформаційно-аналітичних підрозділів або спеціально підготовлених співробітників у всіх структурних підрозділах ДПСУ; розподілі функцій ІАП різних рівнів; наявності у ДПСУ єдиного банку даних, а в ІАП усіх рівнів і ліній – однотипно організованих довідково-інформаційних баз даних; відповідності методів, моделей і алгоритмів функціонування інформаційно-аналітичних підрозділів різних рівнів і ліній роботи єдиній меті і завданням ІАД у ДПСУ; дотриманні злагодженого порядку збору, передачі, обробки, зберігання і видачі інформації;

– зворотний зв'язок, який передбачає можливість отримання необхідної інформації нижчестоящими ІАП від вищестоящих і взаємодіючих органів при обов'язковості її надання нижчестоящими інформаційно-аналітичними підрозділами вищестоящим органам;

– оперативність, яка полягає у своєчасному витребуванні, обробці та доведенні до споживачів необхідної інформації;

– баланс між відкритістю та конфіденційністю результатів ІАД;

– впровадження та застосування сучасних ІКТ в ІАД.

Інформаційно-аналітичні підрозділи на всіх рівнях вертикалі військового управління складаються з підрозділів інформаційного забезпечення й аналізу ризиків.

Підрозділ інформаційного забезпечення призначений для виконання основних завдань ІАД та інформаційного забезпечення управління рівня вертикалі (органу охорони державного кордону).

Підрозділ аналізу ризиків призначений для виконання головного завдання ІАД – оцінки загроз і аналізу ризиків у сфері безпеки державного кордону, для узагальнення аналітичних і статистичних даних про обстановку на ділянці відповідальності рівня управління та для підготовки пропозицій щодо удосконалення системи охорони кордону [6–9]. Особливістю формування ОШС інформаційно-аналітичних підрозділів то доцільно зазначити, що цей процес протікає у відповідності до завдань, які визначає керівництво відповідного рівня військового управління, системи взаємодії з іншими правоохоронними органами та силовими структурами та дотриманням режиму конфіденційності.

На практиці реалізація завдання щодо формування ефективних ОШС можлива при формалізації переліку та процедур розрахунків (методик) відповідних показників якості організаційних структур, закріпленні їх у відповідних нормативно-правових актах, врахуванні можливостей прикордонних підрозділів та умов обстановки на ділянках відповідальності [10–12].

В якості ілюстративного прикладу нами представлено скріншоти (рис. 2–4) програмного забезпечення, за допомогою якого були опрацьовані ОШС для відділу прикордонної служби типу “Б” (в нашому випадку для реалізації форм

оперативно-службової діяльності – прикордонної служби та прикордонного контролю) несення служби в з урахуванням вище зазначених умов виконання задачі. Загалом охорону державного кордону на ділянці відповідальності, ВПС типу “Б” здійснює шляхом несення служби, яка включає проведення контрольних, патрульних, режимних та спеціальних заходів з пошуку правопорушників [6].

Основною метою проведення контрольних заходів є:

- забезпечення контролю за проходженням та позначенням на місцевості лінії державного кордону;
- дотримання режиму державного кордону;
- контроль за дотриманням прикордонного режиму в прикордонній смузі та контрольованому прикордонному районі;
- постійний контроль за розвитком обстановки на ділянці відповідальності підрозділу.

Обрахунки проводились з використанням формалізованих інструментальних засобів для визначення коефіцієнтів реального навантаження персоналу при виконанні завдань, ідеального навантаженні та перенавантаження (за одну добу) та реалізовані за допомогою програмного забезпечення Microsoft Visual Studio.

Результатом практичного провадження є наочна інформація щодо результатів прогнозу щодо реалізації функцій прикордонним підрозділом при реалізації запропонованої ОШС та можливістю надання відповідних рекомендацій щодо підвищення зазначеного коефіцієнта.

РОЗРАХУНОК ЕФЕКТИВНОСТІ штату прикордонного підрозділу

ОБЕРІТЬ ЕЛЕМЕНТИ ОБСТАНОVKИ

ЕЛЕМЕНТИ, ЩО СПРИЯТЛИВО ВПЛИВАЮТЬ НА ОХОРОНУ КОРДОНУ	ЕЛЕМЕНТИ, ЩО НЕСПРИЯТЛИВО ВПЛИВАЮТЬ НА ОХОРОНУ КОРДОНУ
Дислокація прикордонних підрозділів суміжної держави	Розташування населених пунктів поблизу державного кордону
Наявність постійно діючих постів технічного спостереження суміжної держави	Наявність спірних ділянок місцевості (районів)
Наявність місць щодобового несення служби прикордонними нарядами суміжної держави	Проживання на ділянці можливих спільників порушників державного кордону
Дислокація своїх прикордонних підрозділів	Наявність у прикордонних районах об'єктів підвищеної небезпеки
Наявність відкритих постів спостереження	Наявність місць – стиків між відділами прикордонної служби
Наявність прихованих постів спостереження	Наявність тимчасово діючих переходів через державний кордон
Наявність постійно діючих постів технічного спостереження	Проходження державного кордону по суші
Наявність оперативних засобів	Проходження державного кордону по гірській місцевості
Наявність інженерних загороджень	Наявність прихованих підступів до державного кордону
Наявність місць щодобового несення служби прикордонними нарядами	Наявність пісових масивів біля державного кордону
Дислокація взаємодіючих органів і підрозділів	Наявність місць впадання струмків (річок) у прикордонні ріки (озера)
Наявність громадських формувань	Наявність гідротехнічних споруд через державний кордон
Проходження державного кордону по річці	Наявність ґрунтових доріг (троп), що проходять через державний кордон
Проходження державного кордону по озеру	Мінімальна відстань державного кордону від рубежу основних інженерних споруд
Наявність природних перешкод (завали, болото й ін.)	Проходження шосейних і залізничних доріг біля державного кордону
Місця несення служби прикордонних нарядів	Наявність під'їзних доріг до державного кордону
Місця проведення робіт з утримання державного кордону	Наявність вокзалів (зулинки) на шляхах транспортного сполучення
Місця виставляння нарядів від взаємодіючих структур	Розташування населених пунктів поблизу державного кордону
Райони підтоплення місцевості	Наявність осіб, які підозрюються в організації переміщення контрабанди і наркотиків
Наявність місць – обвалів, зсувів	Наявність місць масового відпочинку, об'єктів, відкритих для відвідування
Небезпечні природні явища	Наявність ділянок місцевості, на яких раніше були скоєні правопорушення
Інші елементи обстановки	Місця ведення прихованого спостереження за територією України
	Спроби незаконної зміни проходження державного кордону

РОЗРАХУВАТИ КОЕФІЦІЄНТИ

КОЕФІЦІЄНТИ:
 Коефіцієнт сприятливості обстановки: 0,45
 Коефіцієнт несприятливості обстановки: 0,36
 Коефіцієнт обстановки: 0,29

СКАИНУТИ **НАЗАД** **ДАЛІ**

Рис. 2. Перше вікно програмного забезпечення формування ОШС ВПС типу “Б” першої категорії (варіант)

**РОЗРАХУНОК ЕФЕКТИВНОСТІ
штату прикордонного підрозділу**

ПРИКОРДОННІ НАРЯДИ ТА ЕЛЕМЕНТИ БОЙОВОГО ПОРЯДКУ

ПРИКОРДОННА СЛУЖБА **ПРИКОРДОННИЙ КОНТРОЛЬ** **ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ** **БІЙ**

<ul style="list-style-type: none"> старший зміни прикордонних нарядів помічник старшого зміни прикордонного підрозділу охорони кордону помічник чергового підрозділу охорони кордону група реагування адміністративно-оперативна група чатовий прикордонний патруль пост спостереження контрольний пост пост технічного спостереження розвідувально-пошукова група секрет засідка заслон робоча група на кордоні 	<ul style="list-style-type: none"> старший прикордонних нарядів у пункті оператор комплексу спеціальних технічних засобів черговий інформаційно-телекомунікаційний пункт перевірка документів огляд транспортних засобів контроль за режимом супровід транспортних засобів спостереження за транспортними засобами вартовий шлагбаум вартовий біля трапа судна
---	--

РОЗРАХУВАТИ КОЕФІЦІЄНТИ **КОЕФІЦІЄНТИ НАВАНТАЖЕННЯ:**
 Коефіцієнт реального навантаження: 1,25
 Коефіцієнт ідеального навантаження: 0,8
 Коефіцієнт перенавантаження: 0,25

СКИНУТИ **ДАЛІ**

Рис. 3. Друге вікно програмного забезпечення формування ОШС ВПС типу "Б" першої категорії (варіант)

**РОЗРАХУНОК ЕФЕКТИВНОСТІ
штату прикордонного підрозділу**

РЕЗУЛЬТАТИ РОЗРАХУНКУ

Коефіцієнт ідеального навантаження:	0,25	Коефіцієнт сприятливості обстановки:	0,45
Коефіцієнт реального навантаження:	0,8	Коефіцієнт несприятливості обстановки:	0,36
Коефіцієнт перенавантаження:	1,25	Коефіцієнт обстановки:	0,29
Коефіцієнт показника повноти реалізації функцій для структури (ідеальне навантаження):		1,76	
Коефіцієнт показника повноти реалізації функцій для структури (реальне навантаження):		1,13	

РОЗРАХУВАТИ КОЕФІЦІЄНТИ **РЕКОМЕНДАЦІЇ** **НАЗАД**

Рис. 4. Третє вікно програмного забезпечення формування ОШС ВПС типу "Б" першої категорії (варіант)

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Таким чином, можна зробити певний висновок результатів дослідження:

- по-перше, ДПСУ продовжує реалізовувати масштабні організаційно-штатні заходи в умовах дій зовнішніх загроз;
- по-друге, реалізація державної політики у сфері охорони державного кордону можлива лише за наявності чіткого механізму державного управління в прикордонній сфері діяльності;
- по-третє, запропоновано авторське визначення поняття “механізм державного управління в прикордонній сфері діяльності”;
- по-четверте, зазначені протиріччя виявляють необхідність вирішення важливого наукового завдання щодо розробки засобів вимірювання змістовних та інших властивостей специфічного багатовимірного процесу та формуванні фундаментальних основ для підвищення ефективності організаційних структур прикордонних підрозділів для виконання завдань з ОДК у контексті завдань національної безпеки України в прикордонній сфері;
- по-п’яте, розроблено комплексний механізм державного управління забезпеченням формування ОШС прикордонних підрозділів, що реалізує свою “місію” виходячи із актуальних вимог державної політики у сфері охорони державного кордону використовуючи свої три основні “кейса”, які формуються (корегуються) у відповідності до умов реалізації: організаційного, правового та ресурсного механізмів. Охарактеризовано сутність, місце та особливості кожного з зазначених часткових механізмів;
- по-шосте, якісна реалізація комплексного механізму державного управління забезпеченням формування ОШС прикордонних підрозділів можлива лише за умов якісної організації інформаційно-аналітичної діяльності, а представлений ілюстративний приклад результатів реалізації програмного забезпечення свідчить про практичну можливість реалізації комплексного механізму державного управління забезпеченням формування ОШС;
- по-сьоме, обґрунтовано сукупність базових принципів, якими доцільно керуватись при визначенні функціональних завдань підрозділу інформаційно-аналітичного забезпечення ДПСУ.

Список використаних джерел

1. Рішення Колегії Адміністрації ДПСУ про результати ОСД у 2019 році та завдання на 2020 рік від лютого 2020 року.
2. Федорчак О. В. Класифікація механізмів державного управління. *Демократичне врядування: електрон. фахове вид.* ЛПІДУ НАДУ. 2008. Вип. 1. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf (дата звернення: 11.02.2020).
3. Мильнер Б. З. Теория организации: учебник. 3-е изд., перераб. и доп. Москва: ИНФРА-М, 2002. XVIII, 558 с.
4. Минцберг Г. Структура в кулаке: создание эффективной организации / пер. с англ. под ред. Ю. Н. Каптуревского. Санкт-Петербург: Питер, 2002. 512 с. (Серия: Деловой бестселлер).
5. Немцов В. Д., Довгань Л. Є., Сініук Г. Ф. Менеджмент організацій. Київ: УВПК “ЕксОб”, 2000. 380 с.
6. Курашкевич А. П. Методика прогнозу ефективності охорони державного кордону на ділянці відповідальності відділу прикордонної служби типу “Б” з урахуванням варіантів організації інформаційного забезпечення оперативно-службової діяльності: дис. ... канд. військ. наук: 21.02.02. Хмельницький, 2012. 284 с.
7. Городнов В. П., Литвин М. М., Іщенко Д. В., Кириленко В. А. Теоретичні основи інформаційно-аналітичного забезпечення процесів охорони державного кордону (у контексті завдань національної безпеки України в прикордонній сфері): монографія. Хмельницький: НАДПСУ, 2009. 472 с.

8. Петров В. М., Кириленко В. А. Інтегроване управління кордонами як механізм забезпечення ефективного прикордонного контролю в автомобільних пунктах пропуску через державний кордон. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : військові та технічні науки*. 2014. № 1 (61). С. 91–102.

9. Петров В. М., Городнов В. П., Кириленко В. А. Модель оцінки параметрів та управління організаційною структурою автомобільного пункту пропуску через державний кордон України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : військові та технічні науки*. 2015. № 3 (65). С. 59–76.

10. Мейко О. В. Аналіз чинників та параметрів організаційної структури управління органів Державної прикордонної служби України. *Eurasian Academic Research Journal*. 2018. № 7 (25). С. 61–68.

11. Мейко О. Теоретико-методологічні основи забезпечення ефективності прикордонних підрозділів. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Державне управління. Вип. 2 (2019)*. URL: <http://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/governance/article/view/119> (дата звернення: 11.02.2020).

12. Мейко О. Принципи та умови формування типових організаційних структур прикордонних підрозділів. *Аспекти публічного управління*. 2020. 7 (12). С. 49–58. URL: <https://doi.org/10.15421/151964> (дата звернення: 11.02.2020).

Kirylenko V. A.,

*Doctor of Military, Professor, Great Sciences Employee,
Bogdan Khmelnytsky National Academy of State Border Guard Service of Ukraine, Kyiv
ORCID 0000-0002-4950-0378;*

Mejko O V.,

*PhD in Military,
Head of the Dog training Center of the State Border Service of Ukraine, Kyiv
ORCID 0000-0002-8774-7806*

A COMPREHENSIVE MECHANISM OF PUBLIC ADMINISTRATION TO ENSURE THE FORMATION OF ORGANIZATIONAL AND STAFF STRUCTURES OF BORDER UNITS

The article analyses the problem of functioning of the mechanism of state administration of the organizational and staff structure of the border unit. The results of the analysis of the scientific literature on the proposed problem are presented. The purpose of the scientific publication is formulated.

An overview of the Strategy of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the State Border Service in particular is presented in the main material. The definition of the mechanism of public administration in the border area of activity (MISPS) is a mechanism as a system intended for practical implementation of state policy in the field of state border protection and achievement of set goals, which (system) has a defined structure and tools (methods, methods, legal and regulatory levers, resource [including information and analytical] support for the control object.

The structure of a complex mechanism, which includes several interdependent mechanisms, is revealed: the organizational mechanism of public administration by providing the formation of organizational and staff structures of border units; the legal mechanism of public administration to ensure the formation of organizational and staff structures of border units; a resource mechanism of public administration to ensure the formation of organizational and staff structures of border units.

The content of each resource in the complex mechanisms of state management of the organizational and staff structure of the border unit is analysed.

The organizational mechanism is one of the most effective at all levels (tactical, operational-tactical, operational-strategic and strategic) of the military control system.

The legal mechanism provides for: development and improvement of the legal framework with the neighbouring countries on the common state border with the utmost consideration of the national interests of Ukraine; legislative support for the processes of contractual legal registration of the state border of Ukraine; improvement and optimization of the current legislation on the formation and development of the security and defence sector of Ukraine, creation.

It is noted that the qualitative implementation of a comprehensive mechanism of public administration by ensuring the formation of organizational and staff structure of border units is possible only under the conditions of qualitative organization of information and analytical activities.

Keywords: public administration, officers of the border service, organizational-staff structure, border unit, integrated mechanism.

References

1. Rishennia Kolehii Administratsii DPSU Pro rezultaty OSD u 2019 rotsi ta zavdannia na 2020 rik vid liutoho 2020 roku.
2. Fedorchak, O.V. (2008). Klasyfikatsiia mekhanizmv derzhavnoho upravlinnia. *Demokratychnе vriaduvannia, issue 1*. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf [in Ukrainian].
3. Mylner, B.Z. (2002). Teoriya orhanyzatsyy. Moscow: YNFRA-M [in Russian].
4. Myntsberh, H. (2002). Struktura v kulake: sozdanye efektyvnoj orhanyzatsyy. Sankt-Pytersburg [in Russian].
5. Niemtsov, V.D., Dovhan, L.Ye., Siniok, H.F. (2000). Menedzhment orhanizatsij. Kyiv: UVPK "EksOb" [in Ukrainian].
6. Kurashkevych, A.P. (2012). Metodyka prohnozu efektyvnosti okhorony derzhavnoho kordonu na diliantsi vidpovidalnosti viddilu prykordonnoi sluzhby typu "B" z urakhuvanniam variantiv orhanizatsii informatsijnoho zabezpechennia operatyvno-sluzhbovoi diialnosti. *Candidate's thesis*. Khmelnytsky [in Ukrainian].
7. Horodnov, V.P., Lytvyn, M.M., Ischenko, D.V., Kyrylenko, V.A. (2009). Teoretychni osnovy informatsijno-analitychnoho zabezpechennia protsesiv okhorony derzhavnoho kordonu (u konteksti zavdan natsionalnoi bezpeky Ukrainy v prykordonnij sferi). Khmelnytsky: NADPSU [in Ukrainian].
8. Petrov, V.M., Kyrylenko, V.A. (2014). Intehrovane upravlinnia kordonamy iak mekhanizm zabezpechennia efektyvnoho prykordonnoho kontroliu v avtomobilnykh punktakh propusku cherez derzhavnyj kordon. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: vijs'kovi ta tekhnichni nauky, 1 (61), 91–102* [in Ukrainian].
9. Petrov, V.M., Horodnov, V.P., Kyrylenko, V.A. (2015). Model otsinky parametriv ta upravlinnia orhanizatsijnoiu strukturoiu avtomobilnoho punktu propusku cherez derzhavnyj kordon Ukrainy. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: vijskovi ta tekhnichni nauky, 3 (65), 59–76* [in Ukrainian].
10. Mejko, O.V. (2018). Analiz chynnykiv ta parametriv orhanizatsijnoi struktury upravlinnia orhaniv Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. *Eurasian Academic Research Journal, 7 (25), 61–68* [in Ukrainian].
11. Mejko, O. (2019). Teoretyko-metodolohichni osnovy zabezpechennia efektyvnosti prykordonnykh pidrozdiliv. *Visnyk Natsional'noi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii: derzhavne upravlinnia, 2* URL: <http://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/governance/article/view/119> [in Ukrainian].
12. Mejko, O. (2020). Pryntsypy ta umovy formuvannia typovykh orhanizatsijnykh struktur prykordonnykh pidrozdiliv. *Aspekty publichnoho upravlinnia, 7 (12), 49–58*. URL: <https://doi.org/10.15421/151964> [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 28.02.2020 р.